

DE SECRET. HORT. LIB. II. ¶

veterano brassicæ caule & ilice, in quem si rosa
inferatur, viridis euadet, sed inodora, vt scribit
Albertus. Quæ res facilem viam præbet experien- *Quomodo*
ti, cum his quæ de punicea rosa circumferuntur, *ex punicea*
nimirum quod candida fiet, si sulphuris fumo im- *rosa fiat can-*
buatur, dum in folia dehiscens cœperit euolui, *dida.*
Sed de rosis hæc satis: quarum frutex rectè & ap-
positè Cupidini dicatur: quæ tota facie videtur
repræsentare, quemadmodum scripsit Philostra- *Rosa ad Cu-*
tus. Nam rosa semper recens ac iuuenis apparet *pidinem col-*
in suo rosario, nec non blanda, vt Cupido: aureis *lacio perpul-*
præterea comatur capillis, vt ille: spinas pro iacu- *chra.*
lis gestare, pro facibus fulgorem, & pro alis fo-
lia. Addo, quod sicuti rosam absq; vulnere pau-
cissimi assequuntur, ita Cupidine absque corpor-
ris, vel animi, aut fortunarum vulnere & iactura
paucissimi potiuntur, nimirum quos æquus ama-
uit Iupiter. Sed hæc extra hortensem philoso-
phiam: ad quam potius refero, quod flores tam
rosacei quam alij, in Sole, aut cibano, sublato
pane adhuc calente, siccati, colorem, odorem ac *Quomodo*
vires magis retinent, quam in vmbra expositi, *optime ser-*
modò metam moræ non excedant. Idem de foli- *uentur flo-*
js & radicibus odoratis existimare licebit. *res.*

Lilij cura, auxilia, & secreta.

CAP. XVII.

LILIIUM rosis nobilitate proximum esse scri-
psit Plinius, mediocriter earum prouentu in-
cipere: cui florum excelstitas de omnibus maior *Lilium flo-*
inest, interdum cubitorum trium: sed languida *res omnes*
semper ceruice, & non sufficiente capitis oneri *excelstitate*
flos eius emaculato candore, & eximio odore, *superat.*
calathi

calathi effigiē prae se fert: folijs ab angustia in latitudinem paulatim sese laxantibus, extrinsecus striatis, resupinis per ambitum labris, & emicantibus ex fundo calathi luteis staminibus, tenui filo crocatis. A quibusdam ob nobilitatem flos regius nuncupatur, & Iunonis rosa: nam ex eius late natus fertur, vt hoc terrasticho doctē expressit Conrardus Gesnerus.

Dum puer Alcides diuē vagus vbera suxit

Iunonis. dulci pressa sopore fuit:

Ambrosiumque alto lac distillauit olympo

In terras fusum lilia pulchra dedit.

Fecunditas mira & penē inexplicabilis est in lilio: nam vna radix bulbos, saepenumero quinquaginta emittit. Quos Palladius circa veris initia ponendos, & cum opportunum & tempestuum fuerit, exactē sarriendos praecipit: idque summa diligentia, ne oculos circa radicem nascentes, minoresque bulbos sauciemus. Qui à matre subduci, atque in alios ordines digesti, noua lilieta formare solent. Purpurea lilia monstrificis, vt Plinius loquitur, hominum ingenijs, sic fiunt. Iulio mense scapi arescentes colliguntur, & in fumo lilia suspenduntur: dein nudantibus se nodulis in fece nigri vini, vel Graeci, mense Martio macerantur vt colorem imbibant: atque ita in scrobiculis seruntur, heminis fecis circumfusus. Quod inuentum non Plinio, sed Anatolio Graecorum geponico eximio ascribendū censeo. Cuius verba ē Graeco in Latinum conuersa hunc habēt sensum: Si lilia facere velis purpurea, dū florēt, cauliculos eorum decem, aut duodecim, cum scapis in fascēs vel scopas colligato, & in fumo suspendito,

Quomodo
fiant purpurea lilia.

Multa sibi
Plinius ascribit quae sunt antiquorum.

dito, vt radículas bulborum similitudine inibi
 iaciant & remittant. Cumq; plantandi tempus ap-
 petuerit, in fece nigri vini macerato, donec colo-
 rem purpureum contraxerint, & eo intinctu affa-
 tim saturati fuerint. Mox scrobiculis fece largi-
 ūs affusa depone, & purpureos liliorū flores ha-
 bebis. Eosdem rubros fieri affirmat Florentinus lilia.
 Græcus, si inter cortices aut micas cinnabaris in-
 fundantur: hac tamen obseruatione, vt bulbi nul-
 lo modo vulnerentur. Qui si alium quemuis co-
 lorem ebiberint, par erit eum lilia referre. Mirū
 quē est ita tingi aliquid, vt nascatur insectum. Pri-
 scis illis Græcorum & Latinorum obseruationi-
 bus suffragatur Hieronymus Cardanus, tradens
 nodos plantæ lilij camino suspensos absque foli-
 js, & inde siccatos, si fece rubentis vini obruan-
 tur, & in fimo cum eadem fece sepeliantur, flores
 edere purpureos. Est sanē lilio tanta viuacitas, vt
 furculi eius suspensi, etiam radicem mittant. Cæ-
 terū viridia ac recentia toto anno durabunt li-
 lia, si cū patentia nondum dehiscunt, & clausa
 silent, fistilibus nouis non picatis decerpta impo-
 nantur, ac operculo diligenter muniantur. Dum
 verò in vsum depromere voles, ad Solem profe-
 res, cuius calorificum ac vitalem teporem simul-
 atque senferint, statim expandentur ac dilatabun-
 tur: quod secretum Anatolius posteritati scriptū
 voluit. Nec omisit, quòd vicissim & varijs tem-
 poribus flores parient lilia, si bulbos eorum ita & diuersis
 seueris, vt ex ijs aliquot duodecim digitorum al-
 titudine obruantur: alij octo tantū, alij quatuor-
 duntaxat. Nam ita diuersis diebus ac tempo-
 ribus suos dabunt flores. Quod etiam de alijs flo-
 ribus fieri posse, ille idem pollicetur.

Quomodo
 fiant rubra
 lilia.

Quomodo
 fiant liliorū
 flores pur-
 purei.

Quomodo
 viridia &
 recentia ser-
 uentur lilia
 anno toto.

Quomodo
 lilia vicissim
 & diuersis
 temporibus
 flores pro-
 ducent.

H

Vio.